

כלכלה בדרך הקלה

ספר תרגול במושגים במסחר בינלאומי

הפתרונות מוגשים בסרטוני וידאו המלווים בהסבר קולי, כך
שאתם רואים את התהליכים בצורה מובנית, שיטתית
ופשוטה, ממש כפי שנעשה בשיעור פרטי.

את הקורס בנה מר עופר לוי, מרצה מבוקש ומחבר סדרת
הספרים "כלכלה בדרך הקלה" במקצועות מיקרו כלכלה,
מאקרו כלכלה ותורת המחירים, אשר לימד אלפי סטודנטים
מרוצים.

הקורס כולל כרגע הסברים על השאלות המספריות שהן רוב
החומר ומכסה כ 75% מהחומר.
את שאר החומר (בעיקר תיאוריה) עליכם ללמוד ממחברת
הכיתה.

אנו מאחלים לכם המון הצלחה בבחינה,

צוות אתר GOOL

מודל ריקרדו

מודל ריקרדו אומר שמדינות מקיימות מסחר בינלאומי לפי היתרון היחסי שלהן ולא לפי היתרון המוחלט.

היתרון היחסי נקבע לפי העלות האלטרנטיבית השולית הנמוכה יותר. היתרון הנמוך יותר ביחידות מהמוצר השני.

דוגמה:

מדינת בול ומדינת גול מייצרות חולצות ומכנסיים.

למדינת בול יש 120 עובדים ולמדינת גול יש 150 עובדים.

במדינת בול דרושים 2 עובדים לייצור חולצה ועובד אחד לייצור זוג מכנסיים.

במדינת גול דרושים 3 עובדים לייצור חולצה ו 3 עובדים לייצור זוג מכנסיים.

1. לאיזו מדינה יש יתרון מוחלט בייצור חולצות ובייצור מכנסיים?
2. על פי מודל ריקרדו, אם למדינה יש יתרון מוחלט בשני המוצרים, עליה לייצר את שני המוצרים בעצמה. נכון או לא?
3. מהו מחיר חולצה באוטרקיה במדינת בול?
4. מהו מחיר חולצה באוטרקיה במדינת גול?
5. לאיזו מדינה יש יתרון יחסי בייצור חולצות ובייצור מכנסיים?
6. מה יהיה כיוון המסחר בין המדינות?
7. מצא את טווח המחירים במסחר בינלאומי.
8. הציגו בגרף את התועלת של המדינות מהמסחר.

מודל הקשר אולין

מודל זה טוען שכל מדינה תתמחה במוצרים המתאימים ליתרון היחסי שלה בגורמי הייצור.

למשל אם למדינה מסוימת יש יחס טוב יותר של הון לעבודה לעומת מדינה אחרת הרי שהיא תתמחה במוצר שדורש יחס גבוה יותר של הון לעבודה.

נהוג לחשוב שמדינות מפותחות הן שכיחות הון (יש להן יחס הון-עבודה גבוה יותר) ממדינות מתפתחות שבהן יש שפע עובדים ומעט הון וטכנולוגיה (יש להן שכיחות עבודה-הון גבוהה יותר ושכיחות הון-עבודה נמוכה יותר).

דוגמה :

מדינה בול ומדינת גול מייצרות חולצות ומכנסיים באמצעות מכונות ועובדים כמויות גורמי הייצור בכל מדינה הינן :

מכונות	עובדים	
120	480	מדינת בול
250	500	מדינת גול

דרישות הייצור במדינת בול הן :

- א. לייצור חולצה דרושים מכונה אחת ו 6 עובדים.
- ב. לייצור זוג מכנסיים דרושים 2 מכונות ו 3 עובדים.

דרישות הייצור במדינת גול הן :

- א. לייצור חולצה דרושים 5 מכונות ו 4 עובדים.
- ב. לייצור זוג מכנסיים דרושים 2 מכונות ו 5 עובדים.

1. הציגו את עקומת התמורה של כל מדינה.
2. האם מדינת בול היא עצימת עבודה או עצימת הון?
3. האם חולצות הן מוצר עתיר עבודה או עתיר הון?
4. מהם כיווני המסחר?
5. על פי משפט סטולפר סמואלסון, מה יקרה למחיר ההון במדינת גול כתוצאה ממסחר בין המדינות?
6. מהו פרדוקס לאנטיף? מה ההסבר שהציעו לפרדוקס זה?

פיתרון :

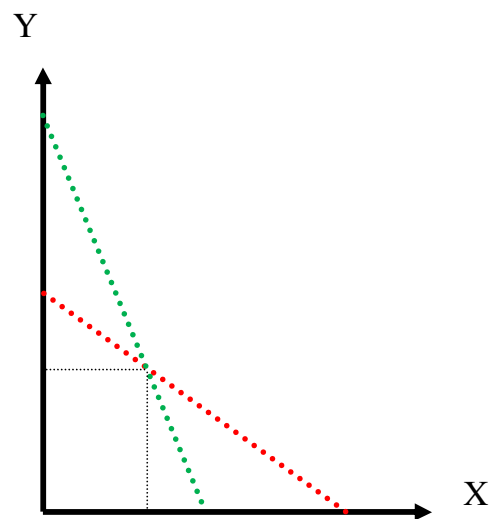
כמויות גורמי הייצור בכל מדינה הינן :

מכונות	עובדים	
120	480	מדינת בול

דרישות הייצור במדינת בול הן :

מכונות	עובדים	
1	6	חולצה
2	3	מכנסיים

עקומת התמורה :

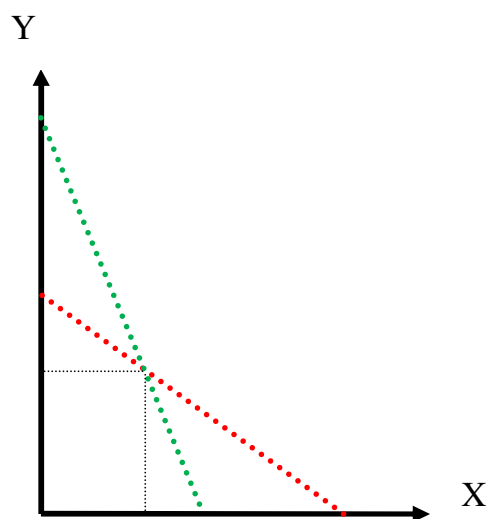
כמויות גורמי הייצור בכל מדינה הינן :

מכונות	עובדים	
250	500	מדינת גול

דרישות הייצור במדינת גול הן :

מכונות	עובדים	
5	4	חולצה
2	5	מכנסיים

עקומת התמורה :

פרדוקס לאנטיף

וסילי לאנטיף בדק את המסחר הבינלאומי של ארה"ב שהיא עצימת הון ומצא שהיא מייצאת יותר מוצרים עתירי הון מאשר מוצרים עתירי עבודה. ההסברים לתופעה ההפוכה מהצפוי לפי מודל הקשר אולין הם :

1. טכנולוגיות שונות לעומת הנחת יסוד של טכנולוגיות זהות בכל המדינות.
2. אין מסחר חופשי בגלל מכסים גבוהים בארה"ב בניגוד להנחות המודל.
3. יש כנראה השפעה לגורם ייצור נוסף שהוא נפט (אנרגיה).
4. טעמים שונים בין המדינות.

משק פתוח

מצב של ייבוא / ייצוא מתרחש במשק פתוח. במצב זה יש מחיר עולמי שבו ניתן לקנות או למכור כל כמות של המוצר.

אם מחיר חו"ל גבוה ממחיר שיווי משקל, כדאי ליצרנים למכור לחו"ל ויתרחש ייצוא. אם מחיר חו"ל נמוך ממחיר שיווי משקל, כדאי לצרכנים לקנות מחו"ל ויתרחש ייבוא.

במצב זה יש ניתוק בין הקונים ליצרנים ושניהם מייצרים / צורכים רק לפי מחיר חו"ל. הייבוא / ייצוא הוא ההפרש בין הכמות המיוצרת לכמות הנצרכת. כל שינוי במחיר חו"ל ישנה את הכמויות של שניהם ומכאן את הייבוא / ייצוא. שינוי בעקומות המקומיות לא ישנה את המחיר בשיווי משקל (מחיר חו"ל).

התערבות הממשלה בייבוא והגנה על היצרנים המקומיים.

דוגמה 1

מדינת ישראל סוחרת עם העולם ומייבאת פסטה במחיר של 5 ₪ לק"ג.

הביקוש המקומי לפסטה הוא $P = 12 - Q/100$

ההיצע המקומי של פסטה הוא $P = 2 + Q/100$

1. מהו שיווי המשקל כאשר אין התערבות ממשלה?
2. הציגו את עודף היצרן, עודף הצרכן והרווחה במשק.
3. הממשלה החליטה להטיל מכס שיבטל לחלוטין את הייבוא כדי להגן על היצרנים המקומיים, מה צריך להיות גובה המכס ליחידה? הראו את הנטל העודף של צעד זה (הירידה בעודפי היצרן והצרכן).
4. עקב זעקות ארגוני הצרכנים הוקטן המכס ל 1 ₪ לק"ג פסטה. מה יהיה המחיר ליצרנים ולצרכנים? מה יהיו הכנסות הממשלה מהמכס? מהו הנטל העודף במצב זה לעומת המצב המקורי ללא התערבות ממשלה (קחו בחשבון את התועלת לממשלה מהמכס).
5. לובי של יבואני הפסטה הביא לביטול המכס ובמקומו הטילה הממשלה מכסת ייבוא של 40 ק"ג פסטה. מה יהיה המחיר ליחידה ליצרנים ולצרכנים? מה יהיו רווחי יבואני הפסטה?
6. איזו שיטה (מכס של 1 ₪ או מכסת ייבוא של 40 ק"ג) יעדיפו היצרנים והצרכנים?

מדינת ישראל היא קטנה ביחס לעולם וסוחרת עם העולם ומייבאת טלויזיות במחיר של 1500 ₪ ליחידה.

הביקוש המקומי לטלויזיה הוא $Q = 15000 - 2P$

ההיצע המקומי של טלויזיות הוא $Q = 3P$

1. מהו שיווי המשקל כאשר אין התערבות ממשלה?
2. הממשלה הטילה מכסת ייבוא של 3000 טלויזיות. מה יהיה המחיר ליחידה ליצרנים ולצרכנים?
3. הממשלה שוקלת לבטל את מכסת הייבוא ולהטיל מכס של 1000 ₪ ליחידה. מה יעדיפו היצרנים והצרכנים? האם הייבוא יגדל או יקטן? אין צורך לחשב במדויק.

